

**Utlåtande 2009:85 RVII+VI (Dnr 325-710/2009, 326-709/2009, 327-704/2009)**

**Rapportering av ej verkställda beslut enligt LSS, kvartal 4 2008**

**Rapportering av ej verkställda beslut enligt SoL, kvartal 4 2008**

**Rapportering av ej verkställda beslut enligt SoL, kvartal 4 2008, äldreomsorg**

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande

1. Stadsdelsnämndernas rapportering av ej verkställda beslut enligt LSS kvartal 4 2008 godkänns.
2. Stadsdelsnämndernas rapportering av ej verkställda beslut enligt SoL kvartal 4 2008 godkänns.
3. Stadsdelsnämndernas rapportering av ej verkställda beslut enligt SoL kvartal 4 2008, äldreomsorg, godkänns.

**Föredragande borgarråden Ulf Kristersson och Ewa Samuelsson** anför följande.

#### *Ärendet*

Enligt socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) är kommunerna skyldiga att anmäla alla gynnande beslut som inte verkställts inom tre månader.

Inom **LSS** redovisade stadsdelsnämnderna för det fjärde kvartalet 2008 totalt 44 gynnande ej verkställda beslut enligt LSS, en ökning jämfört med föregående kvartal. Merparten av besluten avsåg pojkar/män, 25 (58 %), och 18 (42 %) avsåg flickor/kvinnor (uppgift saknades i ett beslut). I 25 beslut (57 %) var resursbrist orsaken till att beslutet ej verkställts. Den vanligaste typen av insats var kontaktperson, 29 beslut (66 %). Rekryteringskampanj avseende kontaktperson enligt LSS bedöms kunna ge god effekt vad gäller att tillgodose behovet av insatsen.

Inom **SoL** redovisade stadsdelsnämnderna och socialtjänstnämnden, enheten för hemlösa, kvartal 4 2008 totalt 23 ej verkställda beslut, varav 12 inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning (FH) och 11 inom individ- och familjeomsorg (IOF). Könsfördelningen var 12 män (52 %) och 10 kvinnor (43 %), uppgift saknades i ett beslut. 6 av besluten rör avbrott i verkställighet. Insatsen kontaktperson dominerar fortfarande rapporteringen (12 beslut).

Inom **äldreomsorgen** har stadsdelsnämnderna för kvartal 4 2008 rapporterat totalt 82 beslut som inte hade verkställts inom tre månader. Under perioden har 22 av dessa beslut verkställts och 9 ärenden har avslutats varför det vid periodens slut den 31 december 2008 fanns 51 ej verkställda beslut att rapportera. Samtliga beslut avser beslut om särskilt boende och i samtliga fall har den enskilde valt att vänta på ett önskat boende, alternativt tackat nej till erbjudet boende. Ett av besluten har dock felaktigt rapporterats som resursbrist till Länsstyrelsen. Av individrapporten framgår att den enskilde har ett särskilt önskemål om boende.

#### *Beredning*

Ärendet har beretts av socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden och äldre-  
nämnden. Rapportering av ej verkställda beslut har gjorts från samtliga stadsdelsnämnder.

### *Våra synpunkter*

Att verkställigheten inom socialtjänsten visar nära nog en fördubbling av ej verkställda beslut är ett brott mot den tidigare successiva minskningen. Det är svårt att utifrån ett enskilt tillfälle förklara ökningen. I och med att de flesta av de ej verkställda besluten berör kontaktperson är det positivt att se att den genomförda rekryteringskampanjen fick ett stort och bra utslag, vilket förhoppningsvis vänder siffrorna både inom LSS och SoL. Att rekrytera kontaktpersoner enligt både LSS och SoL bör vara en reguljär verksamhet inom staden.

Att 57 procent av de ej verkställda beslut, enligt LSS, som rapporterats bero på resursbrist, t.ex. avsaknad av lämplig person eller bostad, är inte acceptabelt. Att dessutom 66 procent av dessa avsåg brist på kontaktperson visar att det finns ett omedelbart behov att rekrytera kontaktpersoner, och förhoppningsvis kommer rekryteringskampanjen möta upp mot detta behov. Vad gäller de 11 procent av besluten som ej kunnat verkställas på grund av att personer tackat nej till insats måste orsakerna följs upp och redovisas så att eventuella brister i stadens arbete kan åtgärdas.

Antalet beslut inom äldreomsorgen som inte verkställts inom tre månader har även vid detta rapporteringstillfälle ökat något jämfört med föregående kvartal. Alla beslut avser beslut om särskilt boende och i samtliga fall har den enskilde valt att vänta på ett önskat boende, alternativt tackat nej till erbjudet boende. I individrapporten framgår att den enskilde har ett särskilt önskemål om boende.

Införandet av valfrihet kan visserligen innebära att fler väljer att ställa sig i kö och vänta på ett önskat boende. Samtidigt kommer den äldre att ha ett större utbud av boenden att välja emellan och är inte längre, vilket förekommit tidigare, hänvisad till de boenden som finns inom den egna stadsdelsförvaltningen.

Enligt Stockholms stads riktlinjer för köhanteringssystem inom äldreomsorgens vård och omsorgsboenden ska den enskilde alltid erbjudas ett alternativt likvärdigt boende om det inte finns en ledig lägenhet att tillgå på något av de boenden den enskilde valt. Den enskilde ska också informeras om aktuell kötid till önskat boende. I riktlinjerna betonas vikten av att all information och alla åtgärder som vidtas i ärendet ska dokumenteras. Under förutsättning att handläggning sker enligt de fastställda riktlinjerna ska inte valfrihetssystemet inom vård och omsorgsboenden medföra att stadsdelsnämnderna riskerar vitesföreläggande på grund av att beslut inte verkställts inom skälig tid.

Samtidigt med att lagen om valfrihetssystem (LOV) införts 1 januari 2009 har även vissa ändringar gjorts i socialtjänstlagen 16 kap. 3 § som innebär att kommunen får avvakta med att verkställa biståndsbeslut om den enskilde själv begär detta. Avsikten är att möjliggöra för den enskilde att välja en specifik

utförare utan att kommunen ska riskera en särskild avgift. Bestämmelsen gäller endast verkställighet inom valfrihetssystemet. Fastän en särskild avgift inte ska åläggas har av rättssäkerhet inga ändringar gjorts i bestämmelserna som rör rapporteringsskyldighet till länsstyrelsen och de kommunala revisorerna.

#### *Bilagor*

1. Reservationer m.m.
2. Ej verkställda beslut enligt LSS
3. Ej verkställda beslut enligt SoL, FH
4. Ej verkställda beslut enligt SoL, IOF
5. Ej verkställda beslut enligt SoL, äldreomsorg

**Borgarrådsberedningen** tillstyrker föredragande borgarrådens förslag.

**Särskilt uttalande** gjordes av borgarrådet *Roger Mogert* (s) enligt följande.

Återigen kan vi konstatera hur viktigt det är med uppföljning av beslut och att uppföljningen rapporteras ända till kommunfullmäktige. Den nya rapporteringen av ej verkställda beslut enligt LSS sätter fokus på brister som inte får finnas, i synnerhet inte för personer som beviljats bistånd enligt en rättighetslagstiftning och som själva kan ha svårt att föra sin talan.

Rapporteringen enligt SoL visar nära nog en fördubbling av antalet ej verkställda beslut, vilket är ett oroande brott mot den tidigare successiva minskningen. Vi delar dock uppfattningen att det är svårt att förklara ökningen utifrån ett enskilda tillfälle. Däremot har de återkommande rapporterna enligt SoL liksom den nya rapporteringen enligt LSS tydligt visat att det största problemet är ej verkställda beslut om kontaktpersoner. Det är därför glädjande att annonskampanjen har gett så bra resultat och vi instämmer i socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningens bedömning av vikten att förvalta det stora intresset på ett bra sätt. Vi ser också med tillfredsställelse på att majoriteten delar vår uppfattning att annonskampanjer för att rekrytera kontaktpersoner bör vara en reguljär verksamhet inom staden. Detta måste beaktas i budgetarbetet för år 2010.

Vi vill även betona hur viktigt det är för kommunfullmäktige att vara lyhörd inför de orsaker som stadsdelsnämnderna redovisar som grund för problemen. Om rekryteringsarbetet inte kan prioriteras på grund av flera andra stora uppdrag fungerar inte styr- och ledningssystemet. Tyvärr har skattesänkningar, centraliseringar och pengssystem lett till att stadsdelsnämnderna fått minska sina administrativa resurser. Självfallet kan de inte samtidigt klara lika många uppdrag eller hålla samma kvalitetsnivå som tidigare. Dessutom kan arbetsmiljön försämrats.

Det finns anledning att fråga sig i vilken grad som nämndernas internkontroll bevakar verkställigheten av biståndsbeslut om kontaktpersoner. Ett sätt att fortsätta att ha fokus på frågan är att nämnderna i tertiärrapporter får redovisa hur de organiserar arbetet med kontaktpersoner, vilka arbetssätt de har och vilka resurser som avsatts för att på kort och lång sikt klara av att tillgodose behovet av kontaktpersoner.

Trenden inom äldreomsorgen med fler beslut enligt SoL om särskilt boende som inte har verkställts inom tre månader är oroande. Valfrihetssystemet verkar inte ha lett till att fler äldre kan flytta till önskat boende i rimlig tid. Staden bör snarast utvärdera de reella effekterna för de äldre och hur kommunens administration påverkas. Det är angeläget att undersöka vilka vård- och omsorgsboenden som äldre köar till, för att överväga en utbyggnad av attraktiva boenden. Den nya redovisningen av domar är också viktig, eftersom den ger ökat underlag för kommunfullmäktiges tillsyn. Vi ser att mer än en femtedel av domarna går mot nämndens beslut, 80 procent rör boende och 30 procent av de fällande domarna rör korttidsvården. Den redovisningen ger tyvärr en dyster bild av hur staden möter de äldres önskemål.

**Kommunstyrelsen** delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande

1. Stadsdelsnämndernas rapportering av ej verkställda beslut enligt LSS kvartal 4 2008 godkänns.
2. Stadsdelsnämndernas rapportering av ej verkställda beslut enligt SoL kvartal 4 2008 godkänns.
3. Stadsdelsnämndernas rapportering av ej verkställda beslut enligt SoL kvartal 4 2008, äldreomsorg, godkänns.

Stockholm den 13 maj 2009

På kommunstyrelsens vägnar:  
STEN NORDIN

Ulf KristerSSon Ewa Samuelsson

*Ylva Tengblad*

**Särskilt uttalande** gjordes av *Carin Jämtin, Tomas Rudin, Malte Sigemalm* och *Abdo Goriya* (alla s), *Stefan Nilsson* (mp) och *Ann-Margarethe Livh* (v) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (s) i borgarrådsberedningen.

## ÄRENDET

**Inom LSS** redovisade stadsdelsnämnderna för det fjärde kvartalet 2008 totalt 44 gynnande ej verkställda beslut enligt LSS, en ökning jämfört med föregående kvartal. Merparten av besluten avsåg pojkar/män, 25 (58 %), och 18 (42 %) avsåg flickor/kvinnor (uppgift saknades i ett beslut). I 25 beslut (57 %) var resursbrist orsaken till att beslutet ej verkställdes. Den vanligaste typen av insats var kontaktperson, 29 beslut (66 %). Rekryteringskampanj avseende kontaktperson enligt LSS bedöms kunna ge god effekt vad gäller att tillgodose behovet av insatsen.

**Inom SoL** redovisade stadsdelsnämnderna och socialtjänstnämnden, enheten för hemlösa, kvartal 4 2008 totalt 23 ej verkställda beslut, varav 12 inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning (FH) och 11 inom individ- och familjeomsorg (IOF). Könsfördelningen var 12 män (52 %) och 10 kvinnor (43 %), uppgift saknades i ett beslut. 6 av besluten rör avbrott i verkställighet. Insatsen kontaktperson dominerar fortfarande rapporteringen (12 beslut).

**Inom äldreomsorgen** har stadsdelsnämnderna för kvartal 4 2008 rapporterat totalt 82 beslut som inte hade verkställts inom tre månader. Under perioden har 22 av dessa beslut verkställts och 9 ärenden har avslutats varför det vid periodens slut den 31 december 2008 fanns 51 ej verkställda beslut att rapportera. Samtliga beslut avser beslut om särskilt boende och i samtliga fall har den enskilde valt att vänta på ett önskat boende, alternativt tackat nej till erbjudet boende. Ett av besluten har dock felaktigt rapporterats som resursbrist till Länsstyrelsen. Av individrapporten framgår att den enskilde har ett särskilt önskemål om boende.

## BEREDNING

Ärendet har beretts av socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden och äldre-  
nämnden.

## Rapportering av ej verkställda beslut enligt LSS kvartal 4 2008

### Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden

**Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden** beslutade vid sitt sammanträde den 19 mars 2009 att

1. För egen del godkänna stadsdelsnämndernas rapportering av ej verkställda beslut enligt 9 § och rapportering enligt 28 f§ LSS, kvartal 4

2008.

## 2. och därutöver anför

Att 57 procent av de ej verkställda beslut som rapporterats beror på resursbrist, t ex avsaknad av lämplig person eller bostad, är inte acceptabelt. Att dessutom 66 procent av dessa avsåg brist på kontaktperson visar att det finns ett omedelbart behov att rekrytera kontaktpersoner. Den rekryteringskampanj som precis har genomförts, och som hade mycket bra utfall, kommer förhoppningsvis att underlätta för stadsdelarna att genomföra fler gynnande beslut. Vad gäller de 11 procent av besluten som ej kunnat verkställas på grund av att personer tackat nej till insats måste orsakerna följs upp och redovisas så att eventuella brister i stadens arbete kan åtgärdas. Vi efterlyser dessutom en analysdel i rapporteringen av ej verkställda beslut för såväl LSS-området som för socialtjänstområdet. Vi vill också peka på att det faktum att Farsta stadsdelsnämnd står för 34 procent av det totala antalet ej verkställda beslut bör föranleda att det genomförs en särskild analys för att reda ut orsakerna så att rätt insatser kan vidtas.

*Reservation* anfördes av Karin Rågsjö (v) och Abdo Goriya m.fl. (s), *bilaga 1*.

**Socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningens** tjänsteutlåtande daterat den 17 februari 2009 har i huvudsak följande lydelse.

Kvartal 4 2008 rapporterar staden totalt 44 ej verkställda gynnande beslut enligt LSS, en ökning jämfört med föregående kvartal. 29 av de ej verkställda besluten (66 %) avser insatsen kontaktperson. 14 av dessa (48 % av den ej verkställda besluten om kontaktperson) återfinns i Farsta stadsdelsnämnd. I en uppföljning uppger Farsta stadsdelsförvaltning till socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen att de inte haft möjlighet att prioritera rekryteringsarbetet på grund av flera andra stora uppdrag som tagit förvaltningens resurser i anspråk samt att såväl bemanning som kompetens för rekryteringsarbetet har brustit. Farsta stadsdelsförvaltning pekar också på att tidigare organisation och arbetssätt för rekryteringsarbetet inte fungerat ändamålsenligt samt att det funnits svårigheter i matchningsarbetet. Förvaltningen uppger att de sedan årsskiftet vidtagit åtgärder för att komma tillrätta med situationen. De har anställt en medarbetare som på heltid under ett antal månader ska arbeta med rekrytering och matchning av kontaktpersoner och brukare. Medarbetaren ska även se över arbetssätten för rekryteringsarbetet samt handleda och utbilda biståndshandläggarna, som i vanliga fall ansvarar för rekryteringen, i matchningsprocessen.

Socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen vill återigen peka på betydelsen av en ändamålsenlig organisation och fungerande arbetssätt för stadsdelsnämndernas kontaktverksamhet samt på vikten av att avsätta tid och resurser för att komma tillrätta med det höga antalet ej verkställda beslut rörande kontaktperson, både på kort och på

lång sikt. I februari vecka 8 och 9 genomför socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen, tillsammans med stadsdelsförvaltningarna, den sedan länge planerade annonskampanjen för att rekrytera fler kontaktpersoner. Gensvaret har hittills varit stort. Minst 500 personer har anmält intresse under kampanjens första vecka: 200 personer via webbsidan [www.varavanner.nu](http://www.varavanner.nu) 150 personer via kampanj telefonen och 150 personer på hittills genomförda informationskvällar (tre av fem). Nästa steg i kampanjen är att var och en som anmält intresse ska bjudas in till ett personligt möte med en kontaktsekreterare. Det fortsatta rekryterings- och matchningsarbetet kommer att ställa stora krav på stadsdelsnämnderna att avsätta tid och resurser för att fullfölja rekryteringen av uppdragstagare bland intresserade med målet att tillgodose behovet av kontaktperson enligt LSS. En utmaning för staden blir att kunna ta hand om och vidmakthålla intresset hos de personer som i ett första skede inte blir aktuella som kontaktpersoner, eftersom antalet personer som bedöms som lämpliga uppdragstagare sannolikt kommer att överstiga behovet i ett kortare perspektiv. I kampanjen har planerats olika aktiviteter för att upprätthålla kontakten och intresset med dessa. Många av de personer som anmält intresse kan även tänka sig att vara kontaktpersoner för personer med psykisk funktionsnedsättning eller åta sig uppdrag som kontaktfamilj. Även om denna kampanj i första hand avser kontaktperson enligt LSS finns således goda skäl att anta att den även ska bidra till att tillgodose behov av kontaktperson och kontaktfamilj enligt SoL.

## **Rapportering av ej verkställda beslut enligt SoL kvartal 4 2008**

### **Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden**

**Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden** beslutade vid sitt sammanträde den 19 mars 2009 att

1. För egen del godkänna stadsdelsnämndernas rapportering av ej verkställda beslut, kvartal 4 2008.
2. och därutöver anföra

Sedan rapporteringsskyldigheten infördes för två år sedan har antalet beslut som inte verkställts minskat stadigt fram till nu. Kvartal 4 2008 redovisades totalt 23 ej verkställda beslut vilket är en ökning med 10 beslut. En majoritet av de ej verkställda besluten gäller nästan uteslutande resursbrist, t ex avsaknad av lämplig person eller familj, för att kunna verkställa insatser som gäller kontaktpersoner eller kontaktfamiljer. Vi har nu förhoppningar om att få se en tydlig minskning av antalet ej verkställda beslut, eftersom det har genomförts en mycket lyckad rekryteringskampanj för att hitta fler kontaktpersoner. Vi väntar oss även en ordentlig analys vid nästa redovisning av vad som låg bakom denna ökning av ej genomförda beslut.

*Reservation* anfördes av Karin Rågsjö (v) och Abdo Goriya m.fl. (s), *bilaga 1*.

**Socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningens** tjänsteutlåtande daterat den 17 februari 2009 har i huvudsak följande lydelse.

Kvartal 4 2008 rapporterar staden totalt 23 ej verkställda beslut enligt SoL, vilket motsvarar en Ökning med 10 beslut jämfört med föregående kvartal. Resultatet avviker därmed från den kontinuerliga minskning som redovisats sedan rapporteringsskyldigheten infördes den 1 juli 2006. Det är inte möjligt att förklara ökningen enbart utifrån detta enstaka rapporteringstillfälle. En fråga som förvaltningen ställer sig är dock om det nya rapporteringsförfarandet i länsstyrelsens eSocialtjänst från och med kvartal 3 2008 har haft någon inverkan, på så sätt att de ej verkställda besluten enligt SoL nu fångas upp mer effektivt än tidigare av stadsdelsnämnderna och socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden? Det är först kvartal 4 2008 som eSocialtjänst har använts av i stort sett alla rapporteringsskyldiga. Vid det första rapporteringstillfället hade flera stadsdelsnämnder fortfarande inte hunnit inrätta nödvändiga tekniska förutsättningar. Förvaltningen kommer att följa upp Frågan i samband med nästa rapporteringstillfälle kvartal 1 2009. Fortfarande dominerar insatsen kontaktperson de rapporterade besluten. Socialtjänst" och arbetsmarknadsförvaltningen har goda förhoppningar om att den annons- och rekryteringskampanj gällande kontaktperson enligt LSS som förvaltningen genomför tillsammans med stadsdelsnämnderna med start i februari 2009 ska bidra till att även tillgodose behov av kontaktperson och kontaktfamilj enligt SoL. Många av de personer som anmält intresse för uppdrag som kontaktperson enligt LSS kan även tänka sig att vara kontaktpersoner för personer med psykisk funktionsnedsättning eller åta sig uppdrag som kontaktfamilj. Förvaltningen föreslår att socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden för egen del godkänner stadsdelsnämndernas och socialtjänst- och arbetsmarknadsnämndens (enheten för hemlösa) rapportering av ej verkställda gynnande beslut enligt SoL per den 31 december 2008 och att nämnden överlämnar redovisningen till kommunfullmäktige.

## **Rapportering av ej verkställda beslut enligt SoL kvartal 4 2008, äldreomsorg**

### **Äldrenämnden**

**Äldrenämnden** beslutade vid sitt sammanträde den 17 mars 2009 att godkänna stadsdelsnämndernas rapportering av ej verkställda beslut för fjärde kvartalet 2008.

*Särskilt uttalande* gjordes av Leif Rönngren m.fl. (s), Margareta Johansson (v) och Eivor Karlsson (mp), *bilaga 1*.

**Äldreförvaltningens** tjänsteutlåtande daterat den 20 februari 2009 har i huvudsak följande lydelse.

Antalet beslut som inte verkställts inom tre månader har även vid detta rapporteringstillfälle ökat något jämfört med föregående kvartal. Alla beslut avser beslut om särskilt boende och i samtliga fall har den enskilde valt att vänta på ett önskat boende, alternativt tackat nej till erbjudet boende. Ett av besluten har dock felaktigt rapporterats som resursbrist till Länsstyrelsen. I individrapporten framgår att den enskilde har ett särskilt önskemål om boende. Det faktum att den enskilde väljer att vänta på ett önskat boende medför att många beslut inte kan verkställas inom tre månader. Detta innebär att om den enskilde väljer att vänta på ett Önskat boende riskerar ansvarig kommun vitesföreläggande enligt socialtjänstlagen. Riktlinjer för köhanteringssystem Enligt Stockholms stads riktlinjer för köhanteringssystem inom äldreomsorgens vård och omsorgsboenden (KF 2008-05-12) ska den enskilde alltid erbjudas ett alternativt likvärdigt boende om det inte finns en ledig lägenhet att tillgå på något av de boenden den enskilde valt. Den enskilde ska också informeras om aktuell kötid till önskat boende. Om den enskilde valt att vänta på önskat boende men inte kunnat erbjudas en lägenhet inom två månader ska han/hon återigen erbjudas ett annat boende. I riktlinjerna betonas vikten av att all information och alla åtgärder som vidtas i ärendet ska dokumenteras. Under förutsättning att handläggning sker enligt de fastställda riktlinjerna ska inte valfrihetssystemet inom vård och omsorgsboenden medföra att stadsdelsnämnderna riskerar vitesföreläggande på grund av att beslut inte verkställts inom skälig tid.

#### Lagen om valfrihetssystem (LOV)

Samtidigt med att lagen om valfrihetssystem (LOV) införts 1 januari 2009 har även vissa ändringar gjorts i socialtjänstlagen 16 kap. 3 § som innebär att kommunen får avvakta med att verkställa biståndsbeslut om den enskilde själv begär detta. Avsikten är att möjliggöra för den enskilde att välja en specifik utförare, t.ex. ett visst boende, utan att kommunen ska riskera en särskild avgift. Bestämmelsen gäller endast verkställighet inom valfrihetssystemet. Fastän en särskild avgift inte ska åläggas har av rätts-säkerhet inga ändringar gjorts i bestämmelserna som rör rapporteringsskyldighet till länsstyrelsen och de kommunala revisorerna.

#### Domar

Vid äldrenämndens sammanträde den 16 september 2008 fick äldreförvaltningen i uppdrag att i samband med rapportering av ej verkställda beslut fortlöpande redovisa antalet överklaganden som gjorts till Länsrätten samt hur många brukare som fått bifall på sina överklaganden. För 2008 (helår) har stadsdelsförvaltningarna rapporterat totalt 314 domar avseende äldreomsorgsinsatser varav 70 domar var mot nämndens beslut. Fr.o.m. 1:a kvartalet 2009 kommer redovisning av överklaganden till domstol att ske fortlöpande kvartalsvis i samband med rapporteringen av ej verkställda beslut.

RESERVATIONER M.M.

**Rapportering av ej verkställda beslut enligt LSS kvartal 4 2008**

**Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden**

*Reservation* anfördes av Karin Rågsjö (v) och Abdo Goriya m.fl. (s) enligt följande

1. Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden beslutar i huvudsak enligt förvaltningens förslag till beslut.
2. Därutöver vill vi framföra följande.

Återigen kan vi konstatera hur viktigt det är med uppföljning av fattade beslut och att uppföljningarna rapporteras till kommunfullmäktige. Den nya rapporteringen av ej verkställda beslut enligt LSS sätter fokus på brister som inte ska finnas, i synnerhet inte för personer som beviljats bistånd enligt en rättighetslagstiftning och som själva kan ha svårt att föra sin talan. Precis som i rapporteringen enligt SoL är det största problemet ej verkställda beslut om kontaktpersoner. Det är därför glädjande att annonskampanjen har gett så bra resultat och vi instämmer i förvaltningens bedömning av vikten att förvalta det stora intresset på ett bra sätt.

Vår uppfattning är att annonskampanjer för att rekrytera kontaktpersoner enligt både LSS och SoL behöver vara en reguljär verksamhet inom staden. Vi föreslår därför att kommunfullmäktige fattar ett sådant beslut i samband med nästa års budget. Farsta stadsdelsnämnd utmärker sig i rapporten men har också beslutat om kraftfulla åtgärder för att komma tillrätta med bristerna. De orsaker som Farsta stadsdelsförvaltning redovisar som grund för problemen bör samtidigt vara en väckarklocka för kommunfullmäktige. Stadsdelsnämnderna har på grund av skattesänkningar, centraliseringar och pengsystem successivt tvingats minska sina administrativa resurser, vilket gör att de inte kan klara lika många uppdrag som tidigare och inte heller hålla samma kvalitetsnivå som tidigare. För stora krav kombinerat med minskade resurser innebär också en försämrad arbetsmiljö.

Därutöver har organisation och arbetssätt för rekrytering av kontaktpersoner inte fungerat som det ska i Farsta. En allmän fråga som kan ställas är i vilken grad nämndernas internkontroll bevakar verkställigheten av biståndsbeslut om kontaktpersoner. Ett sätt att fortsätta att ha fokus på frågan är att nämnderna i tertiärrapporter får redovisa hur de organiserar arbetet med kontaktpersoner, vilka arbetssätt de har och vilka resurser som avsatts för att på kort och lång sikt klara av att tillgodose behovet av kontaktpersoner.

## **Rapportering av ej verkställda beslut enligt SoL kvartal 4 2008**

### **Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden**

*Reservation* anfördes av Karin Rågsjö (v) och Abdo Goriya m.fl. (s) enligt följande

1. Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden beslutar i huvudsak enligt förvaltningens förslag till beslut.

2. Därutöver vill vi framföra följande.

Rapporteringen visar nära nog en fördubbling av antalet ej verkställda beslut enligt SoL, vilket är ett brott mot den tidigare successiva minskningen. Vi delar uppfattningen att det är svårt att förklara ökningen utifrån ett enskilt tillfälle. Däremot har de återkommande rapporterna tydligt visat att det största problemet är ej verkställda beslut om kontaktpersoner. Vår uppfattning är att annonskampanjer för att rekrytera kontaktpersoner enligt både LSS och SoL behöver vara en reguljär verksamhet inom staden. Vi föreslår därför att kommunfullmäktige fattar ett sådant beslut i samband med nästa års budget. En allmän fråga som kan ställas är i vilken grad nämndernas internkontroll bevakar verkställigheten av biståndsbeslut om kontaktpersoner. Ett sätt att fortsätta att ha fokus på frågan är att nämnderna i tertiärrapporter får redovisa hur de organiserar arbetet med kontaktpersoner, vilka arbetssätt de har och vilka resurser som avsätts för att på kort och lång sikt klara av att tillgodose behovet av kontaktpersoner.

## **Rapportering av ej verkställda beslut enligt SoL kvartal 4 2008, äldreomsorg**

### **Äldrenämnden**

*Särskilt uttalande* gjordes av Leif Rönngren m.fl. (s), Margareta Johansson (v) och Eivor Karlsson (mp) enligt följande

Vi efterlyser fortfarande den redovisning som vi efterfrågat som rör antalet överklaganden som går vidare i de rättsliga instanserna där individerna överklagar och får rätt. Enligt bokslut f5r 2008 redovisar ett flertal stadsdelsnämnder oroväckande siffror i antalet överklaganden. En annan variabel som ökat lavinartat är antalet Lex Sara och Lex Maria anmälningar. Även dessa borde sammantaget redovisas till äldrenämnden. Den fortsatta trenden med ett ökat antal beslut om särskilt boende som inte har verkställts inom tre månader är beklaglig, eftersom det visar att allt fler äldre inte får plats direkt i önskat boende. Länga kötider är negativt eftersom äldre som beviljas särskilt boende har mycket stora vårdbehov. När de väl får flytta till ett vård- och omsorgsboende är den genomsnittliga boendetiden relativt kort. Uppenbarligen har det så kallade valfrihetssystemet inte inneburit att fler äldre idag kan flytta till önskat boende i rimlig

tid. En av orsakerna till den uppkomna situationen är bristande ekonomiska resurser och nedläggning av flera särskilda boenden under mandatperioden. I ärendet framkommer inte vad som gör att man vill vänta i kösystemet. Här skulle det vara viktigt att få veta orsak. Vi vet att i till exempel Bromma köar äldre gärna till ett populärt kommunalt vård- och omsorgsboende i stadsdelen, vilket kan förklara det stora antalet ej verkställda beslut i stadsdelsförvaltningen. Det vore mycket angeläget med en närmare analys av vilka vård- och omsorgsboenden som de äldre köar till, för att undersöka om det är möjligt att till exempel utöka antalet platser i attraktiva boenden. Dessutom riskerar stadsdelsnämnderna vitesförelägganden, vilket dels får betraktas som onödig resursförbrukning och dels ger dåligt betyg för Stockholms stad. Redovisningen av domar ger ett förbättrat underlag för kommunfullmäktiges tillsyn över äldreomsorgen. Ännu är det för tidigt att dra slutsatser men startläget är oroväckande. Mer än en femtedel av alla domar går mot nämndens beslut. Framförallt är det fyra stadsdelsnämnder som står för 80 procent av de fällande domarna, vilket bör föranleda en särskild analys. Andra intressanta siffror är att fällande domar som rör boende står för 80 procent av alla fällande domar samt att 30 procent av domarna som rör korttidsvården går emot nämnden.

*Bilaga 2*

Antal ej verkställda beslut enligt LSS samt orsak till ej verkställighet  
per 2008-12-31

| SDN                   | Kv. 3<br>2008 | Kv. 4<br>2008 | Resursbrist,<br>t ex saknar<br>lämplig bostad<br>Kv. 4 2008 | Resursbrist,<br>saknar lämplig<br>personal/<br>uppdragstagare<br>Kv. 4 2008 | Den enskilde<br>tackat nej till<br>erbjudande,<br>Kv. 4 2008 | Annat skäl<br>Kv. 4 2008 |
|-----------------------|---------------|---------------|-------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------|--------------------------|
| Bromma                | 7             | 9             | 3                                                           |                                                                             | 1                                                            | 5                        |
| Enskede-Årsta-Vantör  | 0             | 0             |                                                             |                                                                             |                                                              |                          |
| Färsta                | 13            | 15            |                                                             | 12                                                                          | 1                                                            | 2                        |
| Hägersten-Liljeholmen | 1             | 2             |                                                             | 1                                                                           |                                                              | 1                        |
| Hässelby-Vällingby    | 0             | 0             |                                                             |                                                                             |                                                              |                          |
| Kungsholmen           | 7             | 7             |                                                             | 4                                                                           | 2                                                            | 1                        |
| Normalm               | 0             | 0             |                                                             |                                                                             |                                                              |                          |
| Rinkeby-Kista         | 0             | 0             |                                                             |                                                                             |                                                              |                          |
| Skarpnäck             | *             | 1             |                                                             |                                                                             |                                                              | 1                        |
| Skärholmen            | 5             | 4             |                                                             | 2                                                                           |                                                              | 2                        |
| Spånga-Tensta         | 6             | 3             |                                                             | 1                                                                           | 1                                                            | 1                        |
| Södermalm             | 2             | 2             | 1                                                           | 1                                                                           |                                                              |                          |
| Ålvsjö                | 1             | 1             |                                                             |                                                                             |                                                              | 1                        |
| Östermalm             | 0             | 0             |                                                             |                                                                             |                                                              |                          |
| Enheten för hemlösa   | 0             | 0             |                                                             |                                                                             |                                                              |                          |
| <b>Totalt</b>         | <b>42</b>     | <b>44</b>     | <b>4</b>                                                    | <b>21</b>                                                                   | <b>5</b>                                                     | <b>14</b>                |

\*Uppgift saknas

### Bilaga 3

Antal rapporterade ej verkställda beslut enligt Sol, per stadsdelsnämnd 2008-12-31 FH

| SDN                   | Kv. 1<br>2008 | Kv. 2<br>2008 | Kv. 3<br>2008 | Kv. 4<br>2008 | Resursbrist,<br>t ex saknar<br>lämplig bostad<br>Kv. 4 2008 | Resursbrist,<br>saknar lämplig<br>personal/<br>uppdragstagare<br>Kv. 4 2008 | Den enskilde<br>tackat nej till<br>erbjudande,<br>Kv. 4 2008 | Annat skäl<br>Kv. 4 2008 |
|-----------------------|---------------|---------------|---------------|---------------|-------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------|--------------------------|
| Bromma                | 2             | 1             | 2             | 1             |                                                             | 1                                                                           |                                                              |                          |
| Enskede-Årsta-Vantör  | 0             | 0             | 0             | 0             |                                                             |                                                                             |                                                              |                          |
| Farsta                | 1             | 0             | 0             | 0             |                                                             |                                                                             |                                                              |                          |
| Hägersten-Liljeholmen | 3             | 3             | 3             | 6             |                                                             | 1                                                                           | 2                                                            | 3                        |
| Hässelby-Vällingby    | 0             | 1             | 0             | 0             |                                                             |                                                                             |                                                              |                          |
| Kungsholmen           | 0             | 0             | 0             | 0             |                                                             |                                                                             |                                                              |                          |
| Norrmalm              | 0             | 0             | *             | 0             |                                                             |                                                                             |                                                              |                          |
| Rinkeby-Kista         | 0             | 0             | 0             | 0             |                                                             |                                                                             |                                                              |                          |
| Skarpnäck             | 0             | 0             | 0             | 1             |                                                             |                                                                             | 1                                                            |                          |
| Skärholmen            | 0             | 0             | 0             | 0             |                                                             |                                                                             |                                                              |                          |
| Spånga-Tensta         | 2             | 2             | 1             | 3             |                                                             | 1                                                                           | 1                                                            | 1                        |
| Södermalm             | 0             | 0             | 0             | 1             |                                                             |                                                                             | 1                                                            |                          |
| Åhsjö                 | 0             | 0             | 0             | 0             |                                                             |                                                                             |                                                              |                          |
| Östermalm             | 0             | 0             | 0             | 0             |                                                             |                                                                             |                                                              |                          |
| Enheten för hemlösa   | 0             | 0             | 0             | 0             |                                                             |                                                                             |                                                              |                          |
| <b>Totalt</b>         | <b>8</b>      | <b>7</b>      | <b>6</b>      | <b>12</b>     | <b>0</b>                                                    | <b>3</b>                                                                    | <b>5</b>                                                     | <b>4</b>                 |

\*Uppgift saknas

## Bilaga 4

**Tabell 2.**

Antal rapporterade ej verkställda beslut enligt SoL per stadsdelsnämnd 2008-12-31 IOF

| SDN                   | Kv. 1<br>2008 | Kv. 2<br>2008 | Kv. 3    | Kv. 4<br>2008 | Resursbrist,<br>t ex saknar<br>lämplig bostad<br>Kv. 4 2008 | Resursbrist,<br>saknar lämplig<br>personal/<br>uppdragstagare<br>Kv. 4 2008 | Den enskilde<br>tackat nej till<br>erbjudande,<br>Kv. 4 2008 | Annat skäl<br>Kv. 4 2008 |
|-----------------------|---------------|---------------|----------|---------------|-------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------|--------------------------|
| Bromma                | 0             | 0             | 0        | 0             |                                                             |                                                                             |                                                              |                          |
| Enskede-Årsta-Vantör  | 0             | 0             | 1        | 1             |                                                             | 1                                                                           |                                                              |                          |
| Farsta                | 0             | 0             | 0        | 0             |                                                             |                                                                             |                                                              |                          |
| Hägersten-Liljeholmen | 0             | 0             | 0        | 0             |                                                             |                                                                             |                                                              |                          |
| Hässelby-Vällingby    | 3             | 0             | 0        | 0             |                                                             |                                                                             |                                                              |                          |
| Kungsholmen           | 0             | 0             | 1        | 1             |                                                             |                                                                             |                                                              | 1                        |
| Norrmalm              | 0             | 0             | *        | 0             |                                                             |                                                                             |                                                              |                          |
| Rinkeby-Kista         | 4             | 0             | 0        | 0             |                                                             |                                                                             |                                                              |                          |
| Skarpnäck             | 1             | 2             | 0        | 2             |                                                             | 1                                                                           | 1                                                            |                          |
| Skärholmen            | 2             | 6             | 1        | 4             |                                                             | 3                                                                           |                                                              | 1                        |
| Spånga-Tensta         | 1             | 1             | 1        | 1             |                                                             | 1                                                                           |                                                              |                          |
| Södermalm             | 0             | 1             | 1        | 1             |                                                             |                                                                             |                                                              | 1                        |
| Årsta                 | 2             | 0             | 1        | 0             |                                                             |                                                                             |                                                              |                          |
| Östermalm             | 0             | 0             | 1        | 1             |                                                             |                                                                             | 1                                                            |                          |
| Enheten för hemlösa   | 0             | 0             | 0        | 0             |                                                             |                                                                             |                                                              |                          |
| <b>Totalt</b>         | <b>13</b>     | <b>10</b>     | <b>7</b> | <b>11</b>     | <b>0</b>                                                    | <b>6</b>                                                                    | <b>2</b>                                                     | <b>3</b>                 |

\* Uppgift saknas

Bilaga 5

Tabell 1. Antal beslut som inte var verkställda vid redovisningsperiodens slut per stadsdelsnämnd

| SDN                   | 30/6<br>2008 | 30/9<br>2008 | 31/12<br>2008 | Enskilde tackat nej/<br>väntar på önskat bo-<br>ende 31/12 2008 | Resursbrist<br>31/12 2008 |
|-----------------------|--------------|--------------|---------------|-----------------------------------------------------------------|---------------------------|
| Bromma                | 14           | 16           | 11            | 11                                                              | 0                         |
| Enskede-Årsta-Vantör  | 2            | 0            | 4             | 4                                                               | 0                         |
| Farsta                | 3            | 3            | 6             | 5                                                               | 1                         |
| Hägersten-Liljeholmen | 6            | 11           | 7             | 7                                                               | 0                         |
| Hässelby-Vällingby    | 0            | 0            | 0             | 0                                                               | 0                         |
| Kungsholmen           | 6            | 7            | 4             | 4                                                               | 0                         |
| Normalm               | 0            | 0            | 0             | 0                                                               | 0                         |
| Rinkeby-Kista         | 0            | 1            | 2             | 2                                                               | 0                         |
| Skarpnäck             | 0            | 1            | 0             | 0                                                               | 0                         |
| Skärholmen            | 0            | 0            | 0             | 0                                                               | 0                         |
| Spånga-Tensta         | 2            | 3            | 1             | 1                                                               | 0                         |
| Södermalm             | 7            | 5            | 4             | 4                                                               | 1                         |
| Älvsjö                | 1            | 1            | 4             | 4                                                               | 0                         |
| Östermalm             | 1            | 0            | 8             | 8                                                               | 0                         |
| <b>TOTALT</b>         | <b>41</b>    | <b>48</b>    | <b>51</b>     | <b>50</b>                                                       | <b>1 *</b>                |

\*Felaktigt rapporterat som resursbrist till Länsstyrelsen. Av individrapporten framgår att den enskilde har ett särskilt önskemål om boende.